

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: N. O., nar. X, st. příslušnost X
pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2021, č. j. OAM-1022/ZA-ZA10-K01-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Konstatoval, že žalobce je státním příslušníkem Moldavské republiky, která se ve smyslu § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, považuje, s výjimkou Podněstří, za bezpečnou zemi původu. Žalobce přitom neprokázal, že v případě jeho problémů v zemi původu (strach

kvůli účasti na politických mítincích v roce 2009 a skutečnost, že v roce 2014 někdo zapálil dům jeho rodiny) nelze Moldavskou republiku za bezpečnou zemi považovat a není možné využít ochrany kompetentních státních orgánů.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítá, že domněnka o označení určité země původu jako bezpečné, je vyvratitelná. Žalovaný musí v každém jednotlivém případě zkoumat, zda lze ve vztahu k dotyčnému žadateli danou zemi považovat za bezpečnou. V případě žalobce tomu tak není. Žalovaný neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Ve svém rozhodnutí pracuje pouze s jednou zprávou, která je příliš obecná a nereflexuje individuální důvody, které uváděl žalobce ve správním řízení. Nadto byla žalovaným vypracována pro účely zařazení Moldávie na seznam bezpečných zemí původu, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti.
3. Ačkoliv v případě bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli, neznamená to, že by žalovaný mohl rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací o zemi původu z různých zdrojů. To však žalovaný neučinil a nezjistil proto dostatečně skutkový stav.
4. Žalobce uvedl, že jeho otec organizoval politické mítinky, které i žalobce pravidelně navštěvoval. Žalobce se domnívá, že v souvislosti s těmito akcemi byl jemu a jeho rodině v roce 2014 zapálen dům, při požáru zahynula celá jeho rodina. I po žalobci nyní pátrají neznámí lidé.
5. Žalovaný odkazuje na existenci nástrojů ochrany v zemi původu, nijak se však nezabývá tím, jak jsou tyto nástroje účinné v praxi. Takové formální posouzení neodpovídá požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalobce se ohrazuje také proti tvrzení žalovaného, že žádost podal účelově s cílem legalizace pobytu. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
6. V žalobě žalobce rovněž požádal o přiznání odkladného účinku.

III. Vyjádření žalovaného

7. Dle žalovaného je žádost žalobce podaná čistě účelově z důvodu legalizace jeho dalšího pobytu na území. Tvrzení žalobce nedokládají, že v jeho případě Moldavsko nelze považovat za bezpečnou zemi. Žalobce i přes jím tvrzené potíže a údajný zájem státních orgánů o jeho osobu v letech 2015 – 2018 opakovaně opouštěl svou vlast bez potíží, s moldavskými státními orgány byl žalobce opakovaně v kontaktu (vyšetřování požáru rodného domu, přistižení s falešným řidičským průkazem, vystavení cestovního dokladu a opakované přechody státní hranice), aniž by tato setkání měla na jeho život jakýkoliv konkrétní negativní dopad. Z toho dle žalovaného vyplývá, že státní orgány Moldavska nemají o žalobce naprosto žádný zájem a dle kontextu jeho výpovědi jsou důvodem odjezdu žalobce z Moldavska nejspíše žalobcem i jeho partnerkou tvrzené ekonomické potíže ve vlasti. V případě jakýchkoliv problémů žalobce může využít účinné právní ochrany v zemi původu. Žalovaný proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

8. Jelikož vyjádření žalovaného pouze parafrázuje obsah napadeného rozhodnutí, nepovažoval krajský soud za nezbytné, aby byl žalobce s jeho obsahem před vydáním rozhodnutí seznámen.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
10. Žaloba **není** důvodná.
11. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu *stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:*
- 1. obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,*
 - 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,*
 - 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a*
 - 4. který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*
12. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, *jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.* V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
13. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 své preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.* Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo

označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 15 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Moldavsko, s výjimkou Podněstří.*

14. Pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „*hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.
15. Žalobce namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě použití institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. S ohledem na důvody, které žalobce v řízení uplatňoval, proto bylo postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu *Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu*, z července 2021, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Moldavska na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě Moldavsko za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace. To však žalobce neučinil a nečiní tak ani v řízení před krajským soudem. Obecná námitka nedostatku relevantních podkladů pro rozhodnutí žalovaného proto není důvodná.
16. Pokud by snad úvahy žalobce směřovaly tím směrem, že žalovaný by měl i bez námítky či jiných vzniklých pochybností hlouběji prověřovat faktické fungování systému ochrany práv, který je popsán v informacích o zemi původu, a který nebyl nijak zpochybněn, s tímto východiskem se krajský soud neztotožňuje. Žádná právní úprava ani judikatura na žalovaného takto přísné nároky neklade. Tím spíše v případě tzv. bezpečných zemí původu, kde naopak je zásadně na žalobci, aby prokázal skutečnosti svědčící o nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu, které by informace shromážděné žalovaným vyvrátily nebo alespoň podstatně zpochybnilly.
17. V řízení o žádosti žalobce vypověděl, že do roku 2009 se účastnil mítinků politické strany S./S., po roce 2009 se již ničeho neúčastnil a nebyl politicky aktivní. V roce 2014 někdo žalobcově rodině zapálil dům, při požáru zemřela celá jeho rodina. Žalobce se domnívá, že

to udělal někdo ze socialistické strany V., která se dostala k moci v roce 2014. Policie to vyšetřovala, ale pachatele nezjistila. Po roce 2014 již žádné problémy v zemi původu žalobce neměl, nicméně policie i lidé v civilním oblečení se žalobce opakovaně vyptávali na mítinky strany Stežar v roce 2009. Žalobce se obává, že se mu něco stane, že půjde do vězení. Žalobce rovněž ke svým problémům uvedl, že v Moldavsku není práce a nemá tam kde bydlet.

18. Tyto skutečnosti jsou shrnuty také v napadeném rozhodnutí. Žalovaný se poté na podkladě zprávy o zemi původu zabýval politickou situací a stavem dodržování lidských práv v Moldavsku. Konstatoval, že Moldavsko je (s výjimkou separatistického regionu Podněstří) parlamentní demokracie, kde probíhají pluralitní volby se svobodnou soutěží politických sil. Civilní úřady udržují kontrolu nad bezpečnostními složkami. V prezidentských volbách v roce 2020 zvítězila proevropská kandidátka M. S., stejně tak v parlamentních volbách zvítězila proevropská X (X), a vládě byla dne 6. 8. 2021 vyslovena důvěra.
19. Žalobce byl naposledy politicky aktivní v roce 2009 (kdy podporoval pravicovou stranu, která chtěla sbližování s EU) a od roku 2014 neměl v zemi původu žádné problémy, dle vlastních slov ho nějací lidé pouze „hledali“ a ptali se jej na nějaké otázky. Obava, že se žalobci za současné politické situace něco stane, případně půjde do vězení kvůli jeho aktivitám v roce 2009, která je leitmotivem žalobcova azylového příběhu, dle krajského soudu ke zpochybnění Moldavska coby bezpečné země původu v konkrétním případě žalobce nepostačuje. To ani v kombinaci s dalšími skutečnostmi uváděnými žalobcem – nedostatek práce v Moldavsku a obecně špatná životní situace. V tomto směru se krajský soud se závěry žalovaného ztotožňuje.
20. Označení Moldavska za bezpečnou zemi původu zvýšilo důkazní břemeno a břemeno tvrzení na straně žalobce. Bylo na něm, aby uvedl natolik ucelená, přesvědčivá a relevantní fakta, aby z nich bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu (srov. k Moldavsku též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2020, č. j. 6 Azs 67/2020 – 27). Shora vylíčený příběh neprokazuje, že by v případě žalobce nebylo možné považovat Moldavsko za bezpečnou zemi původu. Žalobní námitka, že žalobce uvedl skutečnosti, které by mohly být azylově relevantní, je proto ze shora uvedených důvodů nedůvodná.

V. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. O návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud samostatně nerozhodoval, neboť po učinění nezbytných procesních úkonů rozhodl ve věci; rozhodnutí o odkladném účinku by proto nemělo žádný smysl.
23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 21. února 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce